

محمدعلی مهندی

تحلیلگر مسائل بین الملل

آنچه روز پنجشنبه گذشته در بیروت رخ داد نشان داد که در غیاب یک قدرت بازدارنده، رژیم صهیونیستی بدون هیچ رادع و مانعی، با زیر پا گذاشتن همه قوانین و مقررات بین المللی ونادیده گرفتن حاکمیت دولت‌ها، می‌کوشد منطقه را به آشوب بکشد. آن روز، پس از یک اظهارنظر دروغین توسط سخنگوی وقیح ارتش صهیونیستی که به زبان عربی نیز مسلط است، مبنی بر اینکه پرواز هواپیمای ماهان از تهران به بیروت حامل پول و سلاح برای حزب... است، اتاق عملیات و سفارت آمریکا در بیروت فعالیت خود را آغاز کرد و به مسئولان لبنانی هشدار داد که در صورت انجام این پرواز، اسرائیل این هواپیما را سرنگون خواهد کرد. مسئولان لبنانی نیز زیر فشار سفارت آمریکا، به هر دلیلی چه ترس یا حرف شنوی یا حفظ امنیت مسافران یا هر دلیل دیگری، بی توجه به عواقب این کار از صدور مجوز پرواز خودداری کردند. در نتیجه صدها نفر از جوانان طرفدار مقاومت به سمت فرودگاه هجوم بردند و با محاصره فرودگاه با آتش زدن لاستیک تمامی راه‌های منتهی به فرودگاه را مسدود کردند که «این فرودگاه یا متعلق به همه است یا هیچکس!» و سر دادن شعارهایی بر ضد رئیس جمهوری ونخست وزیر واینکه «این فرودگاه رفیق حریری بیروت است یا فرودگاه بن گوریون تل آویو»؟ در همین حال عده‌ای از افراد نفوذی و جیره خوار سوار بر موتورسیکلت در حالی‌که عکس‌های ابومحمد جولانی، رهبر گروه تروریستی هیات تحریر الشام را حمل می‌کردند در خیابان‌های غرب سنی نشین بیروت به راه افتادند و علیه مقاومت و شخص سید حسن نصرا... دادیر کل شهید حزب... شعار و دشنام‌های رکبک سر دادند. در یک سناریوی توطئه‌آمیز می‌توان تصور کرد که این وضعیت به درگیری‌های مسلحانه سنی- شیعی بینجامد و سپس فرقه‌های مذهبی دیگر نیز وارد عمل شوند و یک جنگ داخلی مانند آنچه در سال ۱۹۷۵ با یک جرقه رخ داد، در لبنان کلید بخورد و به مرور با یک قدرت‌های منطقه‌ای نیز به این جنگ باز شود و منطقه در یک بحران جهنمی فرو رود. با تصور چنین سناریوی وحشتناکی مسئولان جنبش امل و حزب... با درایت و دوراندیشی، طی بیانیه‌هایی از طرفداران مقاومت خواستند که نزدیک گروه‌های تکفیری نشوند و به شعارها و دشنام‌های آنها پاسخ ندهند. آقای سعد حریری، رئیس جریان المستقل، بزرگ‌ترین جریان سیاسی سنی در لبنان، نیز که متوجه حرکت نفوذی‌های تکفیری شد، از همه طرفداران خود خواست که فورا خیابان‌های بیروت را ترک کنند. اینچنین بود که به‌رغم برنامه‌ریزی‌های اتاق عملیات در سفارت آمریکا، فعلا چاشنی بمب جنگ مذهبی در لبنان خنثی شد. از سوی دیگر، ارتش صهیونیستی با سوءاستفاده از شرایط آتش بس همچنان به ویران کردن روستاهای نزدیک مرز در جنوب لبنان و حمله‌های مکرر هوایی به مناطق شمال رودخانه‌لیتانی ادامه می‌دهد. طبق توافق آتش بس، ارتش اشغالگر باید در ۱۸ فوریه، ۲۰ به‌همین از خاک لبنان خارج شود اما رژیم اعلام کرده که بعد از این تاریخ نیز قصد دارد در ۵ نقطه مرتفع در جنوب لبنان بماند، مطلبی که آقای نیبه بری، رئیس پارلمان لبنان، به‌عنوان سخنگوی مقاومت به شدت با آن مخالفت کرده و آن را غیر قابل قبول دانسته است. واضح است که طرحی برای در حاشیه قرار دادن جامعه تشیع لبنان وجود دارد. برخی از ناظران سیاسی در لبنان اظهار می‌دارند که حتی به فرض اگر هواپیمای ایرانی حامل کمک مالی برای بازسازی ویرانی‌های جنوب لبنان و حومه بیروت باشد چیزی مشکلی و چه منع قانونی وجود دارد؟ برعکس چنین چیزی باید مورد تشویق و استقبال قرار گیرد اما به نظر می‌رسد که آمریکا و اسرائیل و برخی ژنرال‌های عرب و پاره‌ای از محافل داخلی لبنان می‌خواهند مانع بازسازی ویرانی‌ها شوند تا جامعه تشیع به‌عنوان بدنه دربرگیرنده مقاومت از هر سو زیر فشار قرار گیرد. همه این تعدی‌ها و اقدامات ضد مقاومت در شرایطی صورت می‌گیرد که عوامل بازدارندگی موقتا غیرفعال است و گرته طبق معادلاتی که شهید سید حسن نصرا... از سال‌ها پیش تعیین کرده بود، امنیت فرودگاه بیروت در برابر امنیت فرودگاه تل آویو قرار داشت. هم اکنون نیز نیازی به لغو پرواز تهران به بیروت نبود زیرا در چارچوب وحدت میدان‌ها، انصارا... یمن می‌توانست انگشت روی ماشه اعلام کند که چنانچه آسیبی به هواپیمای ایرانی در فرودگاه بیروت برسد، فرودگاه بن گوریون را موشک باران خواهد کرد. یمن عملیات خود را موقتا به دلیل آتش بس در غزه و لبنان متوقف کرده است و گرته روز جمعه گذشته سید عبدالملک الحوثی، رهبر انصارا... هم‌زمان با تجمع میلیونی ملت یمن در میدان سبعین صنعا اعلام کرد که یمن همچنان با همه نیرو در کنار مقاومت فلسطین و لبنان قرار دارد. به هر حال، بر خلاف تصور محافل صهیونیستی، مقاومت همچنان از عناصر قدرت و برخورد آرد و تضعیف نشده بلکه متناسب با شرایط کنونی دندان روی جگر گذاشته و از راهبرد دیگری استفاده می‌کند. قرار است در ۵ اسفند پیکر شهید سید حسن نصرا... در مراسمی میلیونی با شرکت هزاران مهمان خارجی در بیروت تشییع شود. تمام هتل‌های بیروت به‌طور کامل از خارج رزرو شده است و برخی از تحلیلگران معتقدند که حوادث جاری در فرودگاه بیرون تمعدا برای ممانعت از سفر مهمانان خارجی به ویژه ایرانی صورت گرفته است. این در حالی است که دولت آقای نواف سلام هنوز بیانیه خود را تکمیل نکرده و از پارلمان رأی اعتماد نگرفته است. لبنان در روزها و هفته‌های آینده همچنان آبیستن کشمکش‌ها و تحولاتی ژرف خواهد بود.

علیرضا محبوب در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

مجلس باید

نظام دستمزد کارگران را بر اساس تورم شناور کند

استبضاح وزیر اقتصاد دردی از مردم درمان نمی‌کند

ناکارآمدی نظام بازار به مهم‌ترین مشکل کشور تبدیل شده است

آرمان ملی – احسان انصاری: «اگر قرار است قیمت ارز همچنان با نوسان همراه باشد در نتیجه نظام دستمزد نیز باید به همین شکل شناور باشد. امروز وضعیت ارزش پول ملی کشور به شکلی شده که دیگر مردم با پول ملی پس‌انداز نمی‌کنند و ترجیح می‌دهند با دلار و طلا پس‌انداز کنند. سوال مهم در این زمینه این است که چه اتفاقی در کشور رخ داده که دیگر مردم با پول ملی خود پس‌انداز نمی‌کنند؟ چه کسی مسئول این وضعیت اسفناک در اقتصاد کشور است؟ این وضعیت نشان می‌دهد که بازار واقعی ارز در کشور وجود ندارد، بلکه بازار کاذب و دروغینی شکل گرفته که این اتفاقات در آن رخ می‌دهد.

◀ در شرایطی که چشم‌انداز اقتصادی سال آینده قابل پیش‌بینی نیست و در وضعیت پیچیده‌ای قرار دارد وضعیت دستمزد کارگران در چه شرایطی قرار خواهد گرفت؟

واقعیت این است که ما در شرایط کنونی با یک وضعیت پیچیده اجتماعی مواجه هستیم، به همین دلیل نیز موضوع دستمزد کارگران در سال آینده تنها موضوعی نیست که در شرایطی که ارز پول ملی روزه‌روز کاهش پیدا می‌کند، مورد بحث باشد. ارزش پول ملی موضوعی برای یک مقطع زمانی نیست و با روندی که شاهدان هستیم، در سال آینده هم وجود خواهد داشت. به همین دلیل باید به شکلی دستمزد کارگران را در نظر گرفت که منطبق بر ارزش پول ملی باشد. من فکری نمی‌کنم رویکردی که درباره قیمت ارز شناور وجود دارد باید تغییر کند و مجلس در این زمینه تصمیم جدیدی بگیرد تا بار از روی دوش دولت برداشته شود. این امر مستلح است که در شرایط کنونی نمایندگان مجلس به دنبال استبضاح وزیر اقتصاد هستند که هیچ دردی از مردم را درمان نمی‌کند. نمایندگان مجلس باید در شرایط کنونی قانون شناور بودن ارز برآوردند تا بتوان شرایط را بهتر مدیریت کرد. امروز آنچه به عنوان قانون شناور کردن ارز موسوم است بیشتر شناور بودن قیمت در دست دلالتان بازار ارز است. در شرایط کنونی دلالت کنار خیابان و در مرزا با سوءاستفاده از شناور بودن قیمت ارز زندگی مردم را به بازی گرفته‌اند. کسانی که گمان می‌کنند در شرایط کنونی یک بازار حقیقی در زمینه‌ارز شکل گرفته‌اشباه می‌کنند چنین بازاری در اصل یک بازار دروغین است. این در حالی است که این وضعیت می‌تواند دستاویزی برای قدرت‌های خارجی باشد تا کشور را تحت فشار قرار دهند. سیاست‌های نادرستی و غیر اصولی در موضوع ارزش پول ملی و قیمت ارز، نتیجه‌ای جز از بین رفتن و تاراج شدن سرمایه‌های مردم ندارد.

◀ چرا در این سیاست‌ها تجدیدنظر نمی‌شود؟

مجلس باید در این زمینه قانون تصویب کند و دولت را موظف کند که از قانون شناور بودن قیمت ارز دست بکشد. ادامه این وضعیت به معنای این است که مشکلات معیشتی اقشار آسیب پذیر در سال آینده افزایش پیدا کند. مهم‌ترین چالش تعیین نرخ دستمزد نظام ارزی کشور است که بارها نسبت به وضعیت آن هشدار داده‌ایم. در دوماه گذشته ما در شرایطی قرار داشته‌ایم که هر تصمیمی که شورای عالی کار برای تعیین دستمزد کارگران و کارمندان اتخاذ کرده چند روز بیشتر موثر نبوده و پس از چند روز دوباره قیمت‌ها تغییر کرده دوباره نیازمند تصمیم جدید بوده‌ایم. در چگونگی می‌توان برای یک سال کارگران و کارمندان یک نرخ مشخص را برای حقوق در نظر گرفت؟ تجربه نشان داده که وضعیت تورم و زندگی مردم با نوسان‌هایی که در بازار از به وجود می‌آید تغییر می‌کند. تدبیری که دولت‌ها از گذشته تاکنون دنبال کرده‌اند، نه تنها وضعیت را بهتر نکرده ولیکه صد برابر بدتر شده‌است. به همین دلیل باید عنوان کرد ناکارآمدی نظام بازار در اقتصادی ایران مهم‌ترین

<p>ارمان ملی</p> <p>armanmeli.ir</p>	<p>سال هشتم</p> <p>شماره ۲۰۵۳</p>	<p>یکشنبه</p> <p>۵ • ۱۲ • ۱۴۰۳</p> <p>۲۴ شعبان ۱۴۴۴ / ۲۳ فوریه ۲۰۲۵</p>
--------------------------------------	-----------------------------------	---

این وضعیت به خوبی ناکارآمدی نظام سرمایه‌داری و کسان‌ی را که به تئوری‌های چنین نظامی دلخوش کرده‌اند، نشان می‌دهد. برخی در این زمینه دانشی را کسب کرده‌اند که نمی‌توانند ذره‌ای از دانش خود را عملی کنند و تصمیماتی بگیرند که وضعیت را مدبریت کند. « جملات ذکر شده اظهارات علیرضا محبوب دبیرکل خانه کارگر و نماینده ادوار مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با «آرمان ملی» است. محبوب در این گفت‌وگو به مهم‌ترین چالش‌های وضعیت دستمزد کارگران در سال آینده و چالش‌های معیشتی آنها پرداخته که در ادامه ما حاصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

دارای چنین ظرفیتی است؟

اگر قرار است قیمت ارز همچنان با نوسان همراه باشد در نتیجه نظام دستمزد نیز باید به همین شکل شناور باشد. ثبات وتلاطم در ارزش پول ملی کشور به جایی رسیده که دیگر مردم با پول ملی پس‌انداز نمی‌کنند و ترجیح می‌دهند با دلار و طلا پس‌انداز کنند که دردناک است و به هیچ وجه مساله کوچکی نیست. سوال مهم در این زمینه این است که چه اتفاقی در کشور رخ داده که دیگر مردم با پول ملی خود پس‌انداز نمی‌کنند؟ چه کسی مسئول این وضعیت اسفناک در اقتصاد کشور است؟ این وضعیت نشان می‌دهد که بازار واقعی ارز در کشور وجود ندارد و بلکه بازار کاذب و دروغینی شکل گرفته که این اتفاقات در آن رخ می‌دهد. این وضعیت به خوبی ناکارآمدی نظام سرمایه‌داری و کسان‌ی را که به تئوری‌های این نظام دلخوش کرده‌اند نشان می‌دهد. برخی نیز در این زمینه دانشی را کسب کرده‌اند که نمی‌توانند ذره‌ای از دانش خود را عملی کنند و تصمیماتی بگیرند که وضعیت را مدبریت کند. اتفاق تأسف آور این را داشته که در سال‌های اخیر از دسته‌ها و گروه‌های مختلفی آمدند و تصمیمات مشابهی گرفتند که نتایج مشابهی به همراه داشت. مردم ایران تا کی باید تاوان این را بدهند که تصمیم‌گیرها به درستی تصمیم نمی‌گیرند و یا از دانش خود بهره نمی‌برند و آن را در تصمیم‌گیری لحاظ نمی‌کنند.

◀ بانوجه به شرایط کنونی وضعیت معیشتی زندگی کارگران و کارمندان در سال آینده به چه صورت خواهد بود؟

امروز کسانی برای اقتصاد کشور تصمیم‌گیری می‌کنند که خودشان هم نمی‌دانند چه تصمیمی درست است و چه تصمیمی اشتباه. مدیران اقتصادی باید شجاعت این را داشته باشند که اشتباهات خود را بپذیرند. مشکل اصلی، عدم باگشت به قانون اساسی است. در قانون اساسی جمهوری اسلامی نه اقتصاد سرمایه‌داری مورد تأکید قرار گرفته و نه اقتصاد سوسیالیستی. اقتصادی که در قانون اساسی مورد تأکید قرار دارد و شهید بهشتی بر آن اصرار داشت، یک اقتصاد مختلط است. اقتصاد ایران نه قابلیت این را دارد که به یک اقتصاد سرمایه‌داری تبدیل شود و نه به یک اقتصاد سوسیالیستی محض. به همین دلیل نیز بهترین راهکار داشتن یک اقتصاد مختلط است که مبتنی بر تعاونی باشد. بخش خصوصی نیز مکمل این دو بخش است که به صورت صریح در اصل ۴۴ قانون اساسی ذکر شده‌است. کسانی که قانون اساسی را برای ما نوشتنداره درست و اصولی پیش روی ما گذاشتند. این مدیران بودند که راه‌های جدیدی به وجود آوردند و مسیر اشتباهی در پیش گرفتند که وضعیت اقتصادی جامعه به این روز افتاده است. شباهی که امروز در کشور وجود دارد این است که تلاش می‌شود بخشی خصوصی را در کشور بزرگ کنند. این در حالی است که کشورهایی مانند آمریکا که دارای اقتصاد سرمایه‌داری بودند نیز با چالش مواجه شدند و تغییر رویه دادند و بخش تعاونی را تقویت کردند و در محوریت قرار دادند.

حشمت... فلاحت پیشه:

طرح‌های ترامپ برای ایران عملاً به معنای پایان مسیر مذاکره است

منطقه را درگیر کرد در صورتی که جنگ‌ها در صورتی که ایران طرف اصلی نبوده، تبعات آن گریبان‌گیر سایر کشورها نیز شده است. حال اگر ایران در یک جنگ به عنوان یکی از طرفین درگیر باشد، به‌طور طبیعی این موضوع نگرانی جدی برای کشورهای جنوب خلیج فارس، به ویژه عربستان، به همراه دارد. به نوشته ایلنا، وی ادامه داد: طرح‌هایی که آقای ترامپ برای ایران ارائه کرد، عملاً به معنای پایان دادن به هرگونه مذاکره در این زمینه بود، وگرنه طرحی نبود که بشود بر سر آن مذاکره کرد. به فلاحت پیشه با اشاره به صحبت‌های اخیر وزیر امور خارجه در خصوص کشورهای حوزه خلیج فارس بیان کرد: آقای عراقچی اخیراً اظهار کرده‌اند که خلیج فارس یا برای همه

تلنگر

میانجی‌گری قطر موفق خواهد بود؟

دوحه و پیچیدگی خاور میانه

در روزهای اخیر، قطر بار دیگر به‌عنوان بازیگری کلیدی در دیپلماسی منطقه‌ای و بین‌المللی، توجه رسانه‌ها و تحلیلگران را به خود جلب کرده است. دیدار تمیم بن حمد آل ثانی، امیر قطر، با مقامات ارشد کشورمان و گمانه‌زنی‌ها درباره نقش میانجی‌گرانه این کشور بین تهران و واشنگتن، پرسش‌هایی درباره انگیزه‌ها و جایگاه قطر در منازعات خاورمیانه مطرح کرده است. چه آنکه قطر از مدت‌ها پیش به‌عنوان میانجی در مناقشات حساس شناخته شده است. در همین راستا الجزیره به سابقه دوحه در تسهیل مذاکرات اشاره کرد و نوشت: «قطر از سال ۲۰۱۲ با میزبانی دفتر سیاسی حماس و میانجی‌گری در بحران‌های منطقه‌ای، نقشی محوری ایفا کرده است.» این رسانه به توافق سال ۲۰۲۳ برای آزادی زندانیان آمریکایی- ایرانی و انتقال شش میلیارد دلار دارایی ایران به بانک‌های قطری نیز اشاره دارد که نمونه‌ای از موفقیت‌های پیشین قطر در میانجی‌گری است. این در حالی است که حضور نظامی آمریکا در این کشور در شرایط فعلی خاورمیانه بیش از هر زمان قطر را به پلی مهم برای آمریکا در ارتباط با ایران تبدیل کرده است. وال استریت ژورنال در مقاله‌ای با‌عنوان «تمدید حضور نظامی آمریکا در قطر»، گزارش داد که قرارداد پایگاه‌العبدین تا سال ۲۰۳۴ تمدید شده است. این رسانه می‌نویسد: «این پایگاه، قطر را به شریکی استراتژیک برای آمریکا تبدیل کرده و اهمی‌ی برای میانجی‌گری با ایران فراهم آورده است.»

◀ انگیزه‌ها و ضرورت‌ها

چرا قطر در این برهه زمانی به میدان میانجی‌گری بازگشته است؟ در پاسخ به این سوال، پولیتیکو در گزارشی، با عنوان «قطر و تنش‌های خاورمیانه: دیپلماسی در لبه پرتگاه»، انگیزه اصلی دوحه را «جولگری از درگیری منطقه‌ای» ارزیابی کرده است. این رسانه به نقل از یک مقام آمریکایی می‌نویسد: «پس از حملات موشکی ایران به اسرائیل در اکتبر ۲۰۲۴، قطر نگران بی‌ثباتی خلیج فارس است.» پولیتیکو تأکید می‌کند که نزدیکی جغرافیایی به ایران، قطر را به بازیگری فعال در کاهش تنش‌ها تبدیل کرده است. CNN نیز با اشاره به جاتطلی قطر برای حفظ جایگاه دیپلماتیکش در مقاله‌ای با عنوان «نقش قطر در دیپلماسی پنهان»، نوشت: «قطر با روابطش با ایران و حماس، خود را به‌عنوان تنها کشوری معرفی کرده که می‌تواند پیام‌ها را بین تهران و واشنگتن منتقل کند.» این رسانه به نقل از یک منبع دیپلماتی می‌افزاید: «دوحه در هفته‌های اخیر تماس‌هایی با مقامات آمریکایی برای کاهش تنش‌ها پس از تهدیدات اسرائیل علیه ایران داشته است.»

◀ قطر و دیگر کشورهای عربی

قطر در میان کشورهای عربی خاورمیانه جایگاهی متمایز دارد تا جائیکه واشنگتن پست در تحلیلی با عنوان «تغییر معادلات دیپلماسی در خلیج فارس»، می‌نویسد: «علمان که زمانی میانجی اصلی بین ایران و آمریکا بود، اکنون به دلیل مشکلات داخلی کم‌رنگ شده و قطر جای آن را گرفته است.» این رسانه به روابط دوحه با حماس و ایران به‌عنوان متعقدند قطر برخلاف امارات و عربستان که در جبهه آمریکا و اسرائیل قرار دارند، با حفظ تعادل بین طرف‌ها، نقشی بی‌جانشین ایفا می‌کند. نقشی که تلاش‌های اخیر دوحه برای میانجی‌گری در غزه و انتقال پیام بین ایران و از مهم‌ترین آنها به شمار می‌روند. از زاویه‌ای دیگر، تحریر قطر توسط عربستان و امارات در سال ۲۰۱۷، دوحه را به سمت ایران سوق داد و این نزدیکی، اعتبار آن را نزد تهران افزایش داد. از این رو تاریخچه روابط قطر با همسایگان، آن را به گزینیه‌ای ایده‌آل برای میانجی‌گری تبدیل کرده است.

◀ قطر و منازعه عمیق

ناظران سیاسی می‌گویند تنش بین ایران و آمریکا به حمایت کشورمان از محور مقاومت نیز مربوط می‌شود که با اسرائیل درگیرند. در همین راستا پولیتیکو در گزارشی می‌نویسد: «قطر پس از حملات اکتبر ۲۰۲۴، پیام‌هایی از طرفین درگیری منتقل کرده تا از تشدید درگیری‌ها جلوگیری کند.» این رسانه به نقش دوحه در مذاکرات آتش بس غزه نیز اشاره دارد. موضوعی که به دلیل اهمیت آن، CNN نیز در ۲۰ ژانویه ۲۰۲۵ به آن پرداخت و نوشت: «اسرائیل به دلیل روابط قطر با حماس، به دوحه بی‌اعتماد است، اما آمریکا همچنان از آن به‌عنوان کانال ارتباطی با ایران استفاده می‌کند.»

◀ قطر و نقش سیاسی

میانجی‌گری قطر در سال ۲۰۲۵ از انگیزه‌های امنیتی و جابه‌طلبی دیپلماتیک نشأت می‌گیرد که تلاش دوحه برای حفظ ثبات منطقه‌ای و تقویت جایگاه جهانی‌اش از جمله اهداف آن است. در این میان رقابت با عربستان و عربستان و امارات متمایز کرده است. با این حال، بی‌اعتمادی اسرائیل و پیچیدگی‌های منطقه‌ای، چالش‌هایی پیش روی این نقش قرار داده و به نظر می‌رسد بازی‌سازی اسرائیل در منطقه، انعطاف قابل توجهی برای میانجی‌گری به کشورهای بی‌طرف میان منازعه ایران و آمریکا نخواهد داد.